

กล้วยไม้

ชื่อไทย : กล้วยไม้ตัดดอก และ กล้วยไม้กระถาง

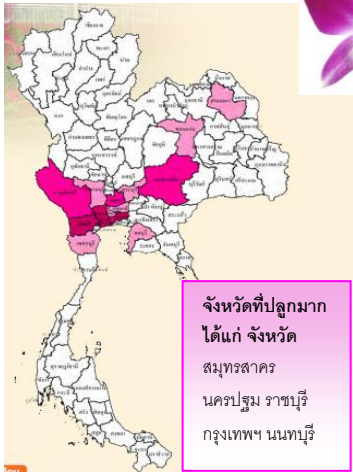
ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Orchid

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dendrobium hybrid*

โดย นางสาวมารศรี วงศ์อินทร์พรีย์
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ (02 561 1501)

กล้วยไม้ตัดดอก

สถิติการผลิตกล้วยไม้ตัดดอก			
	ปี 57	ปี 58	ปี 59
จำนวนผู้ปลูก (ครัวเรือน)	3,000	3,000	3,000
พื้นที่ปลูก (ไร่)	21,846	22,167	22,167
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	2,280	2,295	2,261
ผลผลิตรวม (ตัน)	49,805	50,873	51,110
วัตถุดิบ - ใช้ในประเทศ	54 %		
- ส่งออก	46 %		

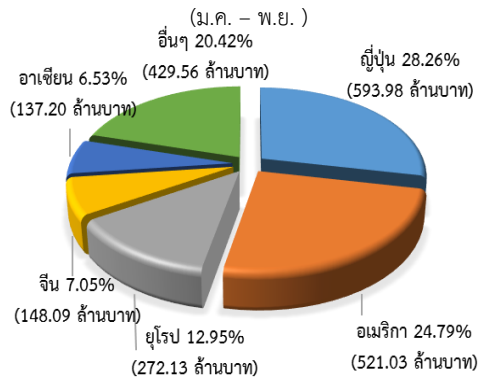
สถิติการผลิตกล้วยไม้ต้น ปี 59	
จำนวนผู้ปลูก (ครัวเรือน)	215
พื้นที่ปลูก (ไร่)	1,671.68
พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	1,668.63

ที่มาข้อมูล: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

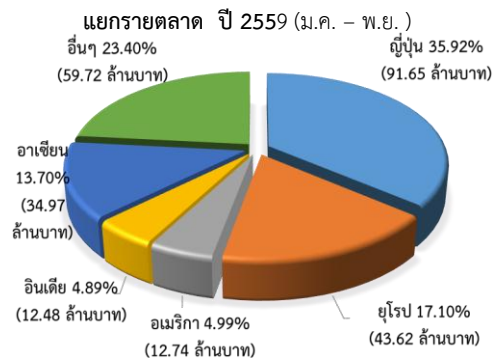
ต้นทุน / ผลตอบแทน	
ต้นทุนกล้วยไม้ตัดดอก (ปี 59: บาท/ไร่)	
1. ต้นทุนผันแปร	104,925.59
2. ต้นทุนคงที่	49,534.07
3. ต้นทุนทั้งหมด	154,459.66
4. ต้นทุนต่อหน่วย (กก.)	66.29
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	2,261.00

ที่มาข้อมูล: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สัดส่วนการส่งออกกล้วยไม้กระถาง

ที่มาข้อมูล: กรมศุลกากร วิเคราะห์: กรมส่งเสริมการเกษตร

ที่มาข้อมูล: กรมศุลกากร วิเคราะห์: กรมส่งเสริมการเกษตร

ฤดูกาลผลผลิตกล้วยไม้ตัดดอก (ร้อยละที่ออกสู่ตลาด)											
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
8.63	9.87	8.57	6.47	5.26	5.98	7.91	8.46	7.58	9.53	11.33	10.41
ปี 2559											

ราคาขายกล้วยไม้ตัดดอกส่งออก สกุลหวายช่อยาว 55 - 60 เซนติเมตร (บาท/ช่อ)													
ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
57	3.94	3.53	2.45	2.72	3.19	3.58	2.82	2.66	2.65	2.26	2.80	2.25	2.91
58	2.73	2.95	2.77	2.98	3.15	3.38	2.92	2.84	2.55	2.64	3.41	2.97	2.94
59	2.77	2.81	2.69	2.98	4.00	4.13	5.20	4.39	2.72	1.88	2.55	2.25	3.27

ส่งออก	ข้อได้เปรียบ - เสียเปรียบ สินค้าไทย	นำเข้า																										
<p>- กล้วยไม้ตัดดอก</p> <p>ปี ปริมาณ (ตัน) มูลค่า (ล้านบาท)</p> <p>57 23,471 1,954</p> <p>58 24,649 2,081</p> <p>59 25,883 2,312</p> <p>- กล้วยไม้กระถาง</p> <p>ปี ปริมาณ (ตัน) มูลค่า (ล้านบาท)</p> <p>57 38,561 760</p> <p>58 33,728 637</p> <p>59 (พ.ย.) 13,820 255</p>	<p>ได้เปรียบ: มีพื้นที่หลากหลายคุณภาพดี ราคาถูก และรัฐบาลมีนโยบายผลักดันการส่งออกเพิ่มขึ้น</p> <p>เสียเปรียบ: การส่งออกกล้วยไม้บางพันธุ์ปริมาณมากเกินไป ทำให้ถูกกดราคา และมาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะสหภาพยุโรป</p>	<p>- กล้วยไม้ตัดดอก</p> <p>ปี ปริมาณ (ตัน) มูลค่า (ล้านบาท)</p> <p>57 1.98 1.03</p> <p>58 2.78 0.92</p> <p>59 2.67 0.53</p> <p>- กล้วยไม้กระถาง</p> <p>ปี ปริมาณ (ตัน) มูลค่า (ล้านบาท)</p> <p>57 38,561 760</p> <p>58 33,728 637</p> <p>59 (พ.ย.) 13,820 255</p>																										
<p>ประเทศคู่ค้าของไทย จำนวนผลผลิต # กล้วยไม้ตัดดอก</p> <p>1. จีน 30.3 %</p> <p>2. ญี่ปุ่น 16.1 %</p> <p>3. เวียดนาม 12.4 %</p> <p>4. สหรัฐอเมริกา 9.9 %</p> <p>5. อินเดีย 6.7 %</p> <p># กล้วยไม้กระถาง (พ.ย. 2559)</p> <p>1. เวียดนาม 26.4 %</p> <p>2. เยอรมนี 14.2 %</p> <p>3. เนเธอร์แลนด์ 7.1 %</p> <p>4. อินเดีย 6.4 %</p> <p>5. ไต้หวัน 6.3 %</p>	<p>ประเทศผู้ผลิตสำคัญ</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>กล้วยไม้ตัดดอก</th> <th>กล้วยไม้กระถาง</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>- เนเธอร์แลนด์</td> <td>- ญี่ปุ่น</td> </tr> <tr> <td>- สิงคโปร์</td> <td>- เวียดนาม</td> </tr> <tr> <td>- ไต้หวัน</td> <td>- เยอรมนี</td> </tr> <tr> <td>- นิวซีแลนด์</td> <td>- เนเธอร์แลนด์</td> </tr> <tr> <td>- เวียดนาม</td> <td>- อเมริกา</td> </tr> <tr> <td>- มาเลเซีย</td> <td>- อินเดีย</td> </tr> </tbody> </table>	กล้วยไม้ตัดดอก	กล้วยไม้กระถาง	- เนเธอร์แลนด์	- ญี่ปุ่น	- สิงคโปร์	- เวียดนาม	- ไต้หวัน	- เยอรมนี	- นิวซีแลนด์	- เนเธอร์แลนด์	- เวียดนาม	- อเมริกา	- มาเลเซีย	- อินเดีย	<p>ประเทศผู้นำเข้าสำคัญของโลก</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>กล้วยไม้ตัดดอก</th> <th>กล้วยไม้ต้น</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>- ญี่ปุ่น</td> <td>- เวียดนาม</td> </tr> <tr> <td>- สหรัฐอเมริกา</td> <td>- เยอรมนี</td> </tr> <tr> <td>- อิตาลี</td> <td>- เนเธอร์แลนด์</td> </tr> <tr> <td>- จีน</td> <td>- อินเดีย</td> </tr> <tr> <td>- อินเดีย</td> <td>- ไต้หวัน</td> </tr> </tbody> </table>	กล้วยไม้ตัดดอก	กล้วยไม้ต้น	- ญี่ปุ่น	- เวียดนาม	- สหรัฐอเมริกา	- เยอรมนี	- อิตาลี	- เนเธอร์แลนด์	- จีน	- อินเดีย	- อินเดีย	- ไต้หวัน
กล้วยไม้ตัดดอก	กล้วยไม้กระถาง																											
- เนเธอร์แลนด์	- ญี่ปุ่น																											
- สิงคโปร์	- เวียดนาม																											
- ไต้หวัน	- เยอรมนี																											
- นิวซีแลนด์	- เนเธอร์แลนด์																											
- เวียดนาม	- อเมริกา																											
- มาเลเซีย	- อินเดีย																											
กล้วยไม้ตัดดอก	กล้วยไม้ต้น																											
- ญี่ปุ่น	- เวียดนาม																											
- สหรัฐอเมริกา	- เยอรมนี																											
- อิตาลี	- เนเธอร์แลนด์																											
- จีน	- อินเดีย																											
- อินเดีย	- ไต้หวัน																											

กล้วยไม้

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหา/ข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
<p>ปัจจุบัน (กล้วยไม้ตัดดอกและกล้วยไม้กระถาง)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพปลูกกล้วยไม้ โดยจัดทำโครงการตลาดนัดกล้วยไม้ 2. ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตกล้วยไม้ตัดดอกรายใหญ่ที่สุดของโลกและมีการส่งออกดอกกล้วยไม้มาเป็นระยะเวลากว่า 40 ปี 3. แหล่งผลิตกล้วยไม้ของไทยมีภูมิอากาศที่เหมาะสม อีกทั้งมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น 4. กล้วยไม้ของไทยมีการพัฒนาพันธุ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผลผลิตมีลักษณะและสีหลากหลาย 5. เกษตรกรกล้วยไม้ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้มาเป็นระยะเวลานานและมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น 	<p>การผลิต (กล้วยไม้ตัดดอกและกล้วยไม้กระถาง)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปัจจุบัน ปฏิกิริยาอุณหภูมิเย็น-ลานีญา ทำให้สภาพอากาศแปรปรวนมาก ทั้งเกิดภัยแล้ง น้ำท่วม และน้ำเค็มรุกเข้าชั้นรุนแรง ส่งผลกระทบโดยตรงกับผลผลิตและคุณภาพของกล้วยไม้ 2. ช่วงฤดูแล้งยาวนาน ส่งผลโดยตรงในการเกิดสถานการณ์น้ำทะเลหนุนเข้าสู่แม่น้ำท่าจีน มีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร นครปฐม และกรุงเทพมหานครได้รับความเดือดร้อนรุนแรงมาก 3. ขาดแคลนแรงงานดูแลสวนกล้วยไม้ 4. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตกล้วยไม้สูง 5. เกษตรกรยังขาดการจัดการกล้วยไม้ให้มีคุณภาพดี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เช่น สี และรูปทรงดอก คุณภาพไม่สม่ำเสมอ 6. ขาดงานวิจัยที่จะส่งเสริมการผลิตกล้วยไม้ตัดดอกเพื่อการส่งออก 7. มีการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวที่ไม่เหมาะสม รวมทั้ง การรมสาร Methyl Bromide เพื่อแก้ปัญหาเพลี้ยไปในกล้วยไม้ตัดดอก ทำให้คุณภาพดอกกล้วยไม้ลดลง และมีอายุการปักแจกันสั้นลง <p>การตลาด (กล้วยไม้ตัดดอกและกล้วยไม้กระถาง)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ราคาดอกกล้วยไม้ตกต่ำ ทั้งในช่วงฤดูออกดอกมากและน้อย 2. ขาดตลาดกลางกล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ สุภาพเป็นศูนย์กลางของอาเซียน 3. การส่งออกประสบปัญหาด้านต้นทุนการขนส่งจากค่าระวางที่มีราคาแพงขาดห้องเย็นที่สนามบินและมีการใช้มาตรการกีดกันด้านสุขอนามัยของประเทศคู่ค้า 4. ขาดข้อมูลปริมาณและเทรนด์ตลาดกล้วยไม้ที่ใช้ในแต่ละประเทศ ทำให้ไม่สามารถวางแผนการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด จึงเกิดเหตุการณ์สินค้าเกินความต้องการตลาด 	<p>การผลิต (กล้วยไม้ตัดดอกและกล้วยไม้กระถาง)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต เข้าถึงระบบการบริหารจัดการกลุ่มที่เป็นระบบ และเชื่อมโยงสู่ตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการวางแผนการผลิตและใช้เทคโนโลยีตัดลดกระบวนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพส่งออกกล้วยไม้ เพื่อเพิ่มปริมาณและมูลค่าส่งออกกล้วยไม้ของไทย โดยจัดให้มีมาตรการอำนวยความสะดวกในการส่งออกกล้วยไม้ การกำหนดมาตรฐานกล้วยไม้ส่งออก การศึกษาแนวทางขยายการส่งออกกล้วยไม้ในตลาดต่างๆ การจัดงานโรดโชว์ การร่วมงานแสดงสินค้ากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับในต่างประเทศ <p>การตลาด (กล้วยไม้ตัดดอกและกล้วยไม้กระถาง)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รณรงค์ให้มีการใช้กล้วยไม้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น เพื่อขยายตลาดกล้วยไม้ในประเทศทั้งตลาดระดับล่างและระดับบน สำหรับรองรับผลผลิตกล้วยไม้ตัดดอกและกล้วยไม้ต้นในช่วงที่ผลผลิตออกมาก โดยการจัดงานแสดงงานประกวดผลผลิต งานประกวดรูปแบบการใช้ประโยชน์กล้วยไม้ 2. จัดตลาดนัดจำหน่ายกล้วยไม้จากเกษตรกรโดยตรง เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงกล้วยไม้ได้ง่ายขึ้น ในสถานที่สำคัญ แหล่งชุมชน แหล่งท่องเที่ยว เช่น ทำเนียบรัฐบาล จังหวัดหัวเมืองของแต่ละภาค เป็นต้น 3. พัฒนาการตลาดกลางกล้วยไม้ เพื่อให้เพิ่มช่องทางการจำหน่ายกล้วยไม้ภายในประเทศของเกษตรกรนอกเหนือจากตลาดกล้วยไม้บริเวณปากคลองตลาด โดยจัดตั้งตลาดกล้วยไม้ที่มีมาตรฐานในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงานราชการ เช่น องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร กรมส่งเสริมสหกรณ์

ที่มา: โครงการพัฒนาตลาดกล้วยไม้คุณภาพ และการสำรวจความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้

วิเคราะห์: กรมส่งเสริมการเกษตร